

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundum Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

30. Hoc est opus Dei, vt credatis in eum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

operari debemus. Operamini, ad Iudæos pertinebat, ut crederent: *Cibus ille est quem se daturum promittit. Rursum hic cibus dicitur permanere in vitam æternam, id est, esse cibus viuificus, & qui nutrit ad vitam æternam: quod inde probat, quia hæc caro est dignitati vnita, Calvinus vtramque sententiam inuertit. Hoc cibi genus (inquit) manere dicit in vitam æternam, ut sciamus non in diem animas nostras pasci, sed edoceri in spem beata immortalitatis. Ideo Spiritus dona recipere nos conuenit, ut tessera sint ac pignora vite æternæ. Hæc illi. Moxque proximam sententiam à Patribus ad diuinam Christi essentiam perperam contortam esse impudenter dicit. Caput tamen verum sit, Spiritus Sancti dona pignora vite æternæ, & in eius consequendæ spem nobis confertur. cap. 4. Christus docuit, hinc tamen de alio cibo agit per viuifico, & ad quem comparandū nos operari opera Dei operetur. Imo (ait Calvinus) quod donatione Dei consequimur, non propria industria sibi comparat. Ita Christi verba profusè futare conatur. Sed facile hæc duo conueniunt (quod de spirituali animæ cibo fatetur hoc loco Calvinus) ebum quod Christus daturus erat, gratuitum eius donum esse; & nos toto cordis affectu hinc eriri debere, ut tanti boni participes fiamus: vbi non est sola propria industria, sed speciali Dei gratia adiuta. Nec Christus, quum iubet operari, solam propriam hominis industriam compellat, sed ad operationem hortatur, cui Dei gratia non deest.*

30. *Hoc est opus Dei, ut credatis in eum.*

E Gregiè hunc locum deprauat Calvinus. Illi (inquit) loquuntur de operibus. Christus ad vnum opus eos vocat, hoc est ad fidem, quo significat, quicquid extra fidem homines moliuntur, inutile ac vanum esse, solam verò fidem sufficere, quia hoc vnum à nobis Deus postulat, ut credamus. Quod non aduertit luculentum impostoris mendacium? Atque per totam Scripturam postulat à nobis Deus ut mandata eius faciamus? Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. Si spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis. Et alia innumerabilia. Est enim hic (inquit) inter fidem & hominum studia ac conatus* tacita antithesis, ac si dixisset: Frustrà satagunt homines quum sine fide student placere Deo, ac si extra viam currendo ad metam tenderent. Est ergo insignis locus, quod homines, quantum

Solam fidem Deus non postulat.

Matth. 19.
Rom. 8.

Tacitam antithesim intelligere, quæ propter

miserè tota vita se fatigant, ludunt tamen operam nisi fides in unam v^o
 Christum sit illis viuendi regula. Aduerte impostoris artem, ritatem
 Dixerat solam fidem sufficere, & hoc vnum à nobis Deum postu- negat a-
 lare vt credamus. Vt hoc impium paradoxum confirmet, liam, Re-
 docet sine fide neminem placere Deo posse. & viuendi regu- gula al-
 lam ex fide petendam esse. Sic fidei perfectionem probat ex uiniana ad
 necessitate, vt videatur sola sufficere, quia est imprimis ne- deprauan-
 cessaria. Vide in re simili. Dico ex solo pane hominis ali- dus Scri-
 mentum constare, & probo quia sine pane non viuatur. Quis pturas.
 futilissimum paralogismum non videt? Sed attende sequètia. Fidei per-
 Qui ex hoc loco colligunt fidem donum Dei esse, falluntur. Neq; probat Cal-
 enim quid efficiat Deus in nobis, sed quid requirat ac velit, uinu ex
 Christus docet. Fallit iterum & mentitur. Vtrunque enim necessitan-
 Christus docet in istis verbis, quum dicit hoc opus Dei esse vt te.
 credamus in eum. Nam & à Deo fidem esse docet, & Deum id
 à nobis velle. Opera Dei quæ operari debemus, de quibus
 quærebant Iudæi, non solum sunt opera Deo grata, sed sunt
 opera quæ Deus operatur in nobis per adiutoriū gratiæ suæ.

Nunc in tam impia doctrina sua grauem & necessariam
 obiectionem ponit Calvinus. Videtur tamen (inquit) id esse
 absurdum, nihil Deo probari præter vnā fidem. Neque enim
 contemni debet charitas, nec alia pietatis officia locum & ho-
 norem perdunt. Ergo vtrunque primatum teneat fides, non
 tamen superuacua sunt alia opera. Attende nunc vt ad obie-
 ctionem à seipso molissimè formatam respondeat. Respon-
 sio (inquit) facilis est. Neque enim fides vel charitatem vel
 aliud vllum bonum opus excludit. Si non excludit alia, ergo
 sola non sufficit; ergo & alia Deus à nobis postulat, non hoc
 vnum: & ita bis mentitus suprâ Calvinus est. Sed attende
 quare dicat alia non excludi. Quando (inquit) omnia in se
 continet fides. Et quomodo continet alia omnia pietatis of-
 ficia? An vt genus species, vel vt totum partes, vel vt ca-
 put membra, vel vt fons & radix vnica suos riuulos ac pal-
 mites? Nihil horum Calvinus statuit, quia & nihil ho-
 rum fides est respectu charitatis, & aliarum virtutum.
 Attende quomodo hoc explicet. Fides enim (inquit) vo-
 catur vnicum Dei opus, quia per ipsum Christum possidentes,
 filij Dei efficiuntur, vt nos spiritu suo gubernet. Mentitur ac
 fallit. Nec per vnica fidem Christum possidemus, aut
 filij Dei efficiuntur, sed per charitatem multo verius ac ple-
 nius, nec si ita esset, omnia tamen reliqua contineret fides, sed
 omnium reliquorum loco esset, aliâque penitus superflua

Effugia
 Caluina-
 na pro sola
 fide refel-
 luntur.

1. Ioan. 3.
Ioan. 14.

statueret. Per charitatem non vnicam, sed cui fides coniuncta est, Christum intimè possidemus, & filij Dei efficimur. Vide-
te qualem charitatem dedit nobis Deus, vt filij Dei nominemur
& simus. Si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater
meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud
eum faciemus. Annon ille intimè possidet Christum?

Gal. 5. 22.

1. Cor. 12.
& 13.

Christus
& Paulus
Caluino
improprie
loquuntur.

Rom. 3.

Pergamus cum Caluino. Quia ergo à fide Christus fructus
eius non separat, non mirum est, si in ea constituat proram, vt
loquuntur, & puppim. Nihil quàm fallit ac mentitur. Nec fi-
dei fructus charitas est, sed diuini Spiritus fructus, quem ad-
modum fides ipsa, dicente Paulo, Fructus Spiritus est charitas,
gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, man-
suetudo, fides: nec verum est à fide charitatem non separatis,
dicente iterum Paulo, Tria sunt hæc, fides, spes, charitas, maior
autem horum charitas: & paulò post, Si habuero omnem fidem,
ita vt montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil
sum. Hæc omnia Caluinum mendacem arguunt. Addit adhuc,
vt fallat ac mentiatur magis. Putida est eorum cauillatio qua
huius loci pretextu operibus nos iustificari contendunt, si fides
iustificat, quum ipsa quoque vocetur opus primum. Et quare pu-
tida? Quia satis constat (inquit) Christum improprie loqui, quum
fidei imponit nomen operis: sicuti quum Paulus legem fidei & le-
gem operum inter se comparat. Vide arrogantem hæretici au-
daciã. Tam Christum quàm Paulum improprie loqui af-
firmat. Cur igitur non omnia improprie dicentur in Scrip-
tis, quæ placitis nostris contraria erunt? An ferendum putabit
aliquis Caluinista, Paulum improprie loqui, quum dicit, *Ar-
bitramur hominem iustificari ex fide, non ex operibus?* Deinde
non secus proprie ac verè opus Dei in nobis fides est quàm
charitas aut aliud aliquod pietatis officium, quando omnia
illa in nobis vnus & idem operatur Spiritus, nec minus Dei
donum fides sit quàm charitas, & alia. Aliam adhuc proba-
tionem subiicit. Deinde (inquit) quum operibus negamus ius-
tificari homines, opera intelligimus quorum merito, sibi homines
gratiam apud Deum conciliant. Quasi verò fidei merito Abra-
ham sibi gratiam apud Deum magnam non conciliauerit
quando & illa reputata sit ei ad iusticiam, & per illam factus
sit hæres mundi, & Pater multarum Gentium. Atqui (inquit
Caluinus) fides nihil ad Deum affert: quin potius vacuum &
inopem sistit coram Deo, vt Christo eiusque gratia impleatur.
Quare passuum est opus (vt ita loquar) cui nulla potest rependi
merces nec aliam confert homini iusticiam nisi quàm à Christo
reci

recipit. Hæc omnia nouæ sunt speculationes nouorum ho-
die hominum, commenta & traditiones hominum in nulla
Scriptura fundatæ, sed contra manifestas Scripturas, vt An-
tidota nostra in vna ad Rom. Epistola, in qua potissimum fû-
dantur, luculenter docebunt. Fides multum ad Deum affert,
quia magna obedientiæ virtus est, & dat gloriam Deo, certissi-
mè credens quacunque Deus loquitur. Qui diuites in operibus
bonis sunt (vt Paulus hortatur) Christi tamen gratia implè-
tur, quia non nisi ex Christi gratia illa operantur. Opus fidei,
quia opus hominis est qua homo credit, & dat gloriam Deo,
opus actiuum ac liberum est, ideoque ei potest rependi mer-
ces, sicuti Abrahæ fides remunerata fuit. Denique fides con-
fert credenti iustitiam, quia reputatur ad iustitiam. Christi
autem iustitia non secus à charitate recipitur quàm à fide,
quando beneficium redemptionis Christi non secus diligen-
tibus datur quàm credentibus, nec minus vel necessaria vel
efficax ad eam consequendam charitas est quàm fides. Ne-
cessaria, quia qui non diligit, manet in morte: efficax quia
qui manet in charitate, manet in Deo, & Deus in illo: Vi-
des, lector, quàm multa venena in vna pagella Caluinus
effudit.

Rom. 4.

1. Tim. 6.

Rom. 4.

1. Ioh. 3.

& 4.

37. *Omne quod dat mihi Pater, venit ad me.*

Hæc propositio cum altera illa quæ paulò post sequi-
tur coniuncta, *Nemo venit ad me, nisi Pater meus tra-*
xerit illum, magnam mouit Græcis interpretibus Chryso-
stomo & Euthymio in hunc locum difficultatem. Si omnis (in-
quiunt) quem dat Pater, venit ad Christum, & nemo alius,
quibus ergo non dat Pater vt veniant, in culpa non erunt: cum
ideo non veniant quia datum non est eis à Patre vt veniant.
Ad hanc difficultatem respondent, liberum arbitrium non
tolli quia venire & non venire liberum est, ideoque qui non
veniunt, in culpa esse. Vera sanè hæc doctrina est, quam &
contra Pelagianos tradit S. Augustinus his verbis: *Credere,*
vel non credere, est in arbitrio voluntatis humanae. De præ-
destin. sanct. cap. 5. Sed quia hæc responsio difficultatem non
soluit (tameñ enim libere non credat qui excitatus ad cre-
dendum, credere recusat, & in illo culpa appareat; tamen
quia non omnes excitantur, quomodo illi in culpa sunt,
quando non à Deo excitati credere non potuerint?) Euthy-
mius apertius respondet, eos à Deo non excitati qui se in-

Gratia
Dei de-
sensio.